

Sygn. akt VII U 1005/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2019 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

#

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 września 2019 r. w W. sprawy (...) S.A. w K., A. B., M. L. (1), M. L. (2), M. T. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o wysokość podstawy wymiaru składek

z udziałem zainteresowanych: Ł. B., Spółdzielni (...) w W., D. S., H. W.,

na skutek odwołania (...) S.A. w K., A. B., M. L. (1), M. L. (2), M. T. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 19 czerwca 2017 roku

(...)

(...), (...),

(...), (...),

(...), (...),

(...), (...),

(...), (...)

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

SuperDrob Zakłady (...).A. z siedzibą w K., zwana dalej (...), w dniu 24 lipca 2017 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 czerwca 2017 roku nr (...), dotyczącej D. Ś.. Zaskarżonej decyzji spółka zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że:

#.

- za pracę na rzecz spółki (...) należy uznać również czynności, które były wykonywane przez ubezpieczonego na rzecz osoby trzeciej, tj. Spółdzielni (...) z siedzibą w W. (dalej: Spółdzielnia) w ramach zawartych przez ubezpieczonego i Spółdzielnię umów cywilnoprawnych, w sytuacji, gdy to nie (...), ale Spółdzielnia zlecała i nadzorowała prace, a następnie wypłacała ubezpieczonemu wynagrodzenie, natomiast (...)nie łączyła ze zleceniobiorcą żadną więź prawną - stosunek prawny, tj. (...) nie organizował i nie nadzorował tych prac, nie odnosił korzyści, nie otrzymywał wymiernych rezultatów, nie uzyskiwał przychodu, ani też nie miał żadnych

wymiernych profitów z czynności świadczonych przez ubezpieczonego na rzecz podmiotu trzeciego, które to czynności były wykonywane całkowicie poza stosunkiem pracy;

- zleceniobiorca, którego łączy umowa ze zleceniodawcą, ma być traktowany jak pracownik, w sytuacji, gdy pomiędzy zleceniobiorcą wykonującym czynności w ramach stosunku cywilnoprawnego nie nawiązuje się więź analogiczna do stosunku pracy i nie następuje uzyskanie statusu pracownika, a powyższe formy naruszenia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej prowadzą do tego, że wbrew jednoznacznym sformułowaniom przepisów ogólnych właściwych ustaw - kodeksu cywilnego, kodeksu pracy, ustaw podatkowych, dopuszcza się kreowanie nadinterpretacji, które prowadzą do niedopuszczalnych dwuznaczności i wpływają negatywnie na system prawny;

2. naruszenie art. 8 ust. 2a w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej

w zw. z art. 2 Konstytucji RP wyrażającym zasadę demokratycznego państwa prawnego

i art. 64 ust. 3 Konstytucji RP określającym możliwość ograniczenia własności wyłącznie w drodze ustawy - poprzez określenie wobec (...) obowiązków płatnika składek i zobowiązania do naliczania i odprowadzania składek

na ubezpieczenie społeczne za ubezpieczonego z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez niego ze Spółdzielnią (...) - w sytuacji, gdy (...) nie może być uznany za płatnika składek ubezpieczeniowych zleceniobiorcy, nawet gdy jest on także jego pracownikiem, bowiem (...) nie ma możliwości, aby pomniejszyć świadczenie pieniężne swojego pracownika z tytułu umowy o pracę o potencjalną kwotę składek, skoro (...) nie ma ani wiedzy o treści zawartych umów zleceń i o podstawie wynagrodzenia z takich umów, ani też nie ma narzędzi w postaci obowiązujących przepisów prawa, aby żądać od pracownika tego typu informacji,

ani też nie ma podstawy prawnej umożliwiającej (...) pozbawienie pracownika własności części wynagrodzenia ze stosunku pracy bez podstawy prawnej;

3. art. 18 ust. 1 i la w zw. z art. 20 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a

i art. 8 ust. 2a ustawy systemowej poprzez błędną wykładnię i w konsekwencji zastosowanie w sytuacji, w której pracownicy (...) nie są pracownikami

w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, tj. nie wykonywali pracy na rzecz swojego pracodawcy z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim, co oznacza, iż w podstawie wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe (...) nie ma prawnego obowiązku uwzględniać przychodu

z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim;

4. art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 734 k.c. i art. 2 k.p. oraz art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 393 k.c. poprzez ich błędną wykładnię

i w konsekwencji przyjęcie, że ubezpieczony w ramach umowy cywilnoprawnej (zlecenia) zawartej ze Spółdzielnią pracował na rzecz (...) a nie na rzecz zleceniodawcy, co pozwala uznać go za pracownika w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych, w sytuacji gdy zleceniobiorca wykonywał prace na podstawie umowy zlecenia będącej umową starannego działania, czyli zupełnie odmiennie niż ma to miejsce w ramach stosunku pracy, a zatem nie można uznać go na gruncie przepisów ustawy systemowej za pracownika w rozumieniu powszechnie obowiązującego prawa, w tym art. 2 k.p.; ponadto nie można uznać, że działania zleceniobiorcy stanowiły świadczenie na rzecz osoby trzeciej skoro nie wynikało to z żadnego stosunku prawnego czy umownego;

5. art. 17 ust. 1 i 2, art. 46 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej w zw. z art. 2, art.

64 ust. 3 i art. 84 Konstytucji RP poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że (...) jako pracodawca był zobowiązany do uiszczenia składki na ubezpieczenie społeczne pracownika od należności wypłaconych pracownikowi przez podmiot trzeci, tj. Spółdzielnię, w sytuacji gdy (...) nie miał możliwości zsumowania przychodu ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o pracę z przychodem z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej przez niego ze Spółdzielnią i potrącenia składek na ubezpieczenia społeczne, bowiem to Spółdzielnia jako zleceniodawca wypłacała ubezpieczonemu wynagrodzenie za wykonane przez niego czynności w ramach zawartych umów zlecenia.

W uzasadnieniu odwołania odwołująca się spółka szerzej odniosła się do sformułowanych zarzutów. W związku z powyższym wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że (...) nie jest płatnikiem składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne ubezpieczonego z tytułu zawartych ze Spółdzielnią umów zlecenia (odwołanie 21.07.2017 r. k. 1-104 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie na jego rzecz od odwołującej się spółki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że przeprowadził kontrolę u płatnika składek (...) S.A. z siedzibą

w K. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania jest zobowiązany oraz w zakresie zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Konsekwencją przeprowadzonej kontroli była decyzja z dnia 19 czerwca 2017r., w której organ rentowy stwierdził wysokość miesięcznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne i rentowe, chorobowe oraz wypadkowe) i składek na ubezpieczenie zdrowotne należnych od przychodu za pracownika (...) J. Ć. z tytułu zatrudnienia

na podstawie umowy o pracę w(...) oraz z tytułu pracy u płatnika składek Spółdzielnia (...) z siedzibą w W. na podstawie umów o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, wykonywanego

na rzecz pracodawcy (...), z którym ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy. Organ rentowy wskazał, że kwoty podstawy wymiaru składki za poszczególne miesiące, wyszczególnione w decyzji, wynikają z uwzględnienia do podstawy wymiaru składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zadeklarowanej przez (...) jako płatnika składek dla zatrudnionego pracownika, wynagrodzenia ubezpieczonego uzyskanego

z cywilnoprawnej umowy (zlecenia) zawartej ze Spółdzielnią, na podstawie której to umowy była świadczona praca „na rzecz” (...)

Organ rentowy wskazał również, że w dniu 29 września 2011 r. pomiędzy (...)

a Spółdzielnią (...) zawarta została umowa o współpracy i świadczeniu usług. Przedmiotem umowy było świadczenie usług przez Spółdzielnię na rzecz (...)

w zakresie czynności pomocniczych związanych z bieżącym przygotowaniem, utrzymaniem

i obsługą procesu technologicznego celem optymalizacji kosztów działalności gospodarczej (...) Ubezpieczony w okresie objętym zaskarżoną decyzją ZUS był pracownikiem (...) oraz jednocześnie zawierał umowy cywilnoprawne z Spółdzielnią.

Podobne umowy zlecenia zawierali z tym samym przedsiębiorcą także inni pracownicy (...) Zleceniobiorcy, będący jednocześnie pracownikami (...), wykonywali

w ramach realizacji umów czynności pomocnicze w zakładzie (...) w K..

Prace polegały głównie na myciu, segregowaniu oraz przygotowywaniu pojemników i palet, załadunku i rozładunku pojemników na odpady, odbiorze produktów i przemieszczaniu

do magazynu, cięciu drobiu. Powyższe prace pomimo, iż wykonywane były rzekomo po godzinach pracy w (...), były świadczone ostatecznie na rzecz pracodawcy.

Organ rentowy podkreślił, że wyłącznym beneficjentem ww. pracy był (...)

co znajduje potwierdzenie w wyjaśnieniach pracowników uzyskanych w toku kontroli.

W ocenie organu rentowego, ubezpieczony wykonując umowę zlecenia zawartą

ze Spółdzielnią wykonywał czynności polegające na przygotowaniu sprzętu, obsłudze technologicznej oraz półproduktów, mające na celu usprawnienie działania głównej produkcji (...) a rezultaty wykonanej pracy przejmował tylko (...) W konsekwencji, zdaniem organu rentowego, ubezpieczony powinien podlegać normie prawnej art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a jego wynagrodzenie osiągnięte z umów zlecenia zawartej ze Spółdzielnią powinno zostać doliczone do podstawy wymiaru składek

z tytułu zatrudnienia w (...) stosownie do dyspozycji przepisu art. 18 ust. 1a ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych (odpowiedź na odwołanie z 02.08.2017 r., k. 105-108 a.s.).

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. złożyła również odwołania od decyzji ZUS z dnia 19 czerwca 2017 roku o tożsamej treści

jak w przypadku D. Ś. w sprawach dotyczących:

- M. L. (1), nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1052/17),
- M. L. (2), nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1038/17),
- M. T. (1), nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1010/17),
- A. B., nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1018/17),
- Ł. B., nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1024/17),
- H. W., nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1046/17),

Odwołanie w sprawie, o tożsamej treści, wnieśli również:

- M. L. (1) – odwołanie od decyzji z 19 czerwca 2017 r., nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1417/17),
- A. B. – odwołanie od decyzji z 19 czerwca 2017 r., nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1377/17),
- M. L. (2) – odwołanie od decyzji z 19 czerwca 2017 r., nr decyzji (...) (sygn. akt VII U 1447/17).

Wymienieni wyżej ubezpieczeni zarzucili organowi rentowemu naruszenie przepisów materialnego, tj.

1. art. 8 ust. 2a w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną interpretację i przyjęcie, że za pracę na rzecz (...) należy uznać również czynności, które były wykonywane przez ubezpieczonego na rzecz osoby trzeciej, tj. w ramach zawartych przez ubezpieczonego i Spółdzielnię umów cywilnoprawnych, w sytuacji gdy to nie(...), ale Spółdzielnia jako zleceniodawca zlecała i nadzorowała prace, a następnie wypłacała zleceniobiorcom wynagrodzenie, a (...) nie odnosił korzyści, nie otrzymywał wymiernych rezultatów, nie uzyskiwał przychodu, ani też nie miał żadnych wymiernych profitów

z usług świadczonych przez ubezpieczonego na rzecz podmiotu trzeciego, całkowicie poza stosunkiem pracy;

2. art. 18 ust. 1 i la w zw. z art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie, w sytuacji gdy ubezpieczony nie jest pracownikiem w rozumieniu art. 8 ust. 2a u.s.u.s., tj. nie wykonywał pracy na podstawie umowy zlecenia na rzecz swojego pracodawcy(...) co oznacza, iż w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie należało uwzględniać przychodu z tytułu umowy zlecenia.

W uzasadnieniu odwołań ubezpieczeni przedstawili szczegółową argumentację

na poparcie swoich stanowiska. W związku z powyższymi zarzutami wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że spółka (...) nie jest płatnikiem składek

na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne z tytułu zawartych przez nich ze Spółdzielnią umów zlecenia (odwołania k. 2-9 akt spraw VII U 1417/17, VII U 1377/17, VII U 1447/17).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołań złożonych przez (...) Spółka Akcyjna z siedzibą

w K. oraz złożonych przez ww. ubezpieczonych (odpowiedzi na odwołania – akta spraw: VII U 1052/17; VII U 1038/17; VII U 1010/17; VII U 1018/17; VII U 1024/17; VII U 1046/17; VII U 1417/17; VII U 1377/17; VII U 1447/17).

Sąd na podstawie art. 219 k.p.c. połączył powyższe odwołania celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VII U 946/17 i prowadził je pod wspólną sygnaturą VII U 946/17 (zarządzenie o połączeniu – akta spraw:

VII U 1052/17; VII U 1038/17; VII U 1010/17; VII U 1018/17; VII U 1024/17; VII U 1046/17; VII U 1417/17; VII U 1377/17; VII U 1447/17).

Na rozprawie w dniu 4 marca 2019 r. J. Ć. oświadczyła, że skarżona przez nią decyzja ZUS jest prawidłowa i cofa odwołanie ze zrzeczeniem się roszczenia (protokół rozprawy z 04.03.2019 r. k. 305 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 18 października 2001 r. Przedmiotem prowadzonej przez spółkę działalności jest przede wszystkim przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu, przetwarzanie i konserwowanie mięsa, wytwarzanie gotowych posiłków i dań, sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa. W zakładach należących do (...)za produkcję odpowiada prezes ds. operacyjnych.

W dalszej kolejności w hierarchii spółki za produkcję odpowiadają: dyrektor ds. produkcji, zastępcy dyrektora, kierownicy, zastępcy kierowników, menadżerowie, mistrzowie, brygadziści, specjaliści i robotnicy (odpis z (...) S.A., k. 33-35 a.s., struktura organizacyjna k. 36-60 a.s.).

(...) S.A. w dniu 29 września 2011 r. zawarła umowę o współpracy i świadczeniu usług ze Spółdzielnią (...) w zakresie czynności pomocniczych związanych z bieżącym przygotowaniem, utrzymaniem i obsługą procesu technologicznego. Zgodnie ze wskazaną umową Spółdzielnia zobowiązała się

do zapewnienia gotowości do podjęcia określonych prac przez pozostające w gotowości osoby posiadające uprawnienia i kwalifikacje niezbędne do ich wykonania, objęcia osób wykonujących usługi wszystkimi właściwymi ubezpieczeniami, w tym ubezpieczeniem (...), starannego doboru osób do wykonywania usług wskazanych przez SuperDrob, sprawowania bezpośredniego nadzoru i kontroli nad osobami wykonującymi zlecane usługi, prowadzenia ewidencji wykonywanych czynności i czasu ich wykonywania, a także sporządzania miesięcznych protokołów zrealizowanych czynności. (...) zobowiązał się do przedstawienia spółdzielni kwalifikatorów oraz wymagań ogólnych i szczególnych

dla zleczanych usług, a także do sporządzania tygodniowych pisemnych zapotrzebowań na zlecane usługi, uwzględniające zakres usług, czas ich rozpoczęcia i przewidywany czas wykonania (umowa k. 67-71 tom I akt kontroli doraźnej).

W załączniku nr 1 do ww. umowy zostało zawarte szczegółowe zestawienie czynności pomocniczych związanych z bieżącym przygotowaniem, utrzymaniem i obsługą procesu technologicznego. Zgodnie z tym zestawieniem do czynności pomocniczych stanowiących przedmiot umowy miała należeć:

I. Obsługa ciągów technologicznych, w tym:

1. nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń, obejmujące:

a) kontrolę słuchową pracy maszyny,

b) kontrolę wizualną pracy maszyny,

c) kontrolę poziomu mediów mających bezpośredni wpływ na prawidłowe działanie maszyny,

d) wykrywanie i ewentualne usuwanie drobnych usterek i zacięć w pracy nadzorowanych maszyn i urządzeń z zachowaniem stosownych rygorów i procedur;

2. nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn, urządzeń i systemów pomocniczych i towarzyszących do ciągów technologicznych,

3. prowadzenie dokumentacji techniczno-obsługowej i remontowej obsługiwanych maszyn i urządzeń - stosownie do wymogów i instrukcji oraz obowiązujących procedur;

4. zapewnienie utrzymania stosownych norm jakości produkcji;

5. sporządzanie stosownych raportów z zakresu: pracy obsługiwanych maszyn i urządzeń, zużycia materiałów niezbędnych do ich prawidłowego funkcjonowania;

II. Obsługa środków transportu wewnętrznego, w tym:

1. odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie ich do magazynu;

2. załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków;

3. wstępna kontrola jakościowa i ilościowa transportowanych ładunków;

4. przestrzeganie norm i zasad obsługi techniczno-eksploatacyjnej przydzielonych środków transportu;

III. Obsługa wewnętrznego obrotu paletami, w tym:

1. rozładunek i segregacja palet według wizualnej oceny ich jakości;

2. składowanie posegregowanych palet w wytypowanych miejscach;

3. załadunek do wskazanego środka transportu palet zakwalifikowanych do naprawy;

4. dokonywanie drobnych doraźnych naprawy palet;

5. prowadzenie, w uzgodnionym zakresie, ewidencji obrotu paletami;

IV. Prace porządkowe na terenie magazynu, placów składowych i w ich najbliższym otoczeniu, w tym:

1. zbieranie i sortowanie wszystkich odpadów poprodukcyjnych: folia, tektura, puste butelki, reformy itp., jak również zużytych innych materiałów pomocniczych i akcesoriów podlegających stosownym przepisom i regulacjom wewnętrznym;

2. utrzymanie w czystości pojemników na odpady poprodukcyjne i inne zużyte w procesie technologicznym materiały i akcesoria;

V. Prace pomocnicze przy produkcji, w tym:

1. docinanie filetów i polędwiczek;

2. cięcie skrzydła, tulipsów;

3. prowadzenie w uzgodnionym zakresie, ewidencji wykonanych prac;

VI. Inwentaryzacje oraz sporządzanie rozliczeń rocznych;

VII. Pomocnicze prace konserwacyjne w zakresie bieżących drobnych napraw sprzętu

i urządzeń pomocniczych do ciągów technologicznych, wyposażenia pomieszczeń produkcyjnych oraz wymiana zużytych bądź niesprawnych drobnych elementów instalacji elektrycznej i teletechnicznej (załącznik nr 1 do umowy k. 77 tom I akt kontroli).

W załącznikach nr 2 i 3 do umowy z 29 września 2011 r. zawierające tę umowę strony uzgodniły wzór protokołu wykonania usługi, w którym był wskazywany rodzaj i zakres prac wykonanych i liczba godzin oraz wzór zlecenia wykonania usługi, gdzie określano rodzaj prac zleczanych oraz termin rozpoczęcia i przewidywany czas zakończenia (załącznik nr 2 i 3 do umowy k. 79-80 tom I akt kontroli).

W aneksie nr (...) do umowy z dnia 29 września 2011 r. strony ustaliły, że od dnia 1 stycznia 2013 r. wynagrodzenie dla Spółdzielni (...) wynosić będzie 14,50 zł plus należny podatek za każdą rozpoczętą godzinę usługi lub czynności wykonywanej

w ramach uzgadnianych i określonych przez strony przyjętych do realizacji zadań (aneks nr (...) do umowy, k. 73 tom I akt kontroli). W aneksie nr (...) do umowy z dnia 29 września 2011 r. strony ustaliły, że od dnia 1 stycznia 2014 r. wynagrodzenie wynosić będzie 15,05 zł plus należny podatek za każdą rozpoczętą godzinę usługi lub czynności wykonywanej w ramach uzgadnianych i określonych przez strony przyjętych do realizacji zadań (aneks nr (...) do umowy k. 75 tom I akt kontroli).

(...) nawiązał współpracę ze Spółdzielnią (...) w celu wykonania prac dodatkowych w weekendy. Przyczyną tego stanu rzeczy było nawarstwienie się prac oraz niemożność ich realizacji w ciągu tygodnia. Wpływ na tę okoliczność miał m. in. brak osób chętnych do podjęcia zatrudnienia w (...). Spółka (...) – zgodnie z załącznikiem do umowy - wystawiała zlecenie wykonania usług, w którym był wskazany rodzaj i zakres prac zleczanych oraz termin ich rozpoczęcia i zakończenia. Pod zleceniem podpisywała się osoba reprezentująca Spółdzielnię oraz dyrektor produkcji (...) Spółdzielnia natomiast wystawiała protokół wykonania usługi, w którym umieszczała rodzaj i zakres wykonanych prac oraz wartość poszczególnych prac. Następnie Spółdzielnia wystawiała fakturę VAT za wykonane usługi (zeznania świadków J. K., T. B. k. 204-205 a.s. oraz protokół rozprawy z 25.10.2018 r. sygn. akt VII U 1060/17 k. 200-202 a.s.; zlecenie wykonania usługi, k. 107 tom I akt kontroli, protokół wykonania usługi, k. 109 tom I akt kontroli, faktury VAT za wykonane usługi, k. 87, 93, 99, 105, 111 tom I akt kontroli).

W okresie obowiązywania ww. umowy łączącej odwołującą się spółkę i Spółdzielnię (...), w ramach umów o pracę zawartych z (...) byli zatrudnieni:

- D. Ś. – jako robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym w Magazynie (...),
- M. L. (1) – jako robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym na Oddziale produkcji (...) Mięsnych,
- M. L. (2) – jako pakowacz w Oddziale Produkcji (...) Mięsnych,
- M. T. (1) – robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym na Oddziale Interwencji,
- A. B. – jako robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym na Oddziale Interwencji,
- Ł. B. – jako robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym na Oddziale Dzielenia Kurcząt,
- H. W. – jako robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym.

(dokumentacja kadrowa dotycząca: A. B. – umowa o pracę z 01.07.2013 r., świadectwo pracy z 04.08.2016 r.; Ł. B. – umowa o pracę z 01.06.2013 r.; M. L. (1) – umowa o pracę z 03.03.2014 r.; M. L. (2) – umowa o pracę (...)06.2010 r. – akta kontroli doraźnej, karty nieoznaczone, tom I; D. Ś. – umowa o pracę z 03.02.2014 r. i z 01.05.2014 r.; M. T. (1) – umowa o pracę z 01.07.2013 r.; H. W. – świadectwo pracy z 02.11.2015 r. – akta kontroli doraźnej, karty nieoznaczone, tom II).

W czasie obowiązywania ww. umowy łączącej odwołującą się spółkę i Spółdzielnię (...) pracownicy produkcyjni w ramach stosunku pracy świadczyli pracę przez pięć dni w tygodniu zwykle od poniedziałku do piątku, w trybie zmianowym od 6:00 do 14:00 oraz od 14:00 do 22:00. Prace wykonywane przez pracowników na podstawie umów zlecenia były wykonywane w weekendy, przeważnie w sobotę, czasem również w niedzielę. O możliwości dodatkowej pracy w weekendy pracownicy byli informowani przez mistrzów zmiany, którzy przedkładali im również umowy zlecenia do podpisania. Pracownicy byli informowani o tym, że „mogą sobie dorobić”. Umowy były podpisywane na początku miesiąca i pozostawiane w kantorku. W praktyce ubezpieczeni realizowali świadczenia na podstawie umów zlecenia w tych oddziałach, w których wykonywali pracę etatową.

Robili to w weekendy, tj. w soboty, a czasem w niedziele, zawsze na terenie zakładu pracy. Praca zlecona nie różniła się od pracy wykonywanej w ramach umowy o pracę. Pracownicy korzystali z tego samego sprzętu, urządzeń i tych samych ubrań roboczych, używali tej samej przepustki, wykonywali te same czynności jak dotychczas, niezależnie od rodzaju pracy wskazanego w poszczególnych umowach zlecenie. Prace wykonywane w weekend były nadzorowane przez tych samych przełożonych, co w tygodniu. Wynagrodzenie z umów zlecenia było zleceniobiorcom wypłacane bezpośrednio przez Spółdzielnię (...) przelewem na rachunek bankowy (zeznania A. B. k. 225-226 a.s., M. L. (1) k. 226 a.s., M. L. (2) k. 226-227 a.s., M. T. (1) k. 227 a.s., Ł. B. k. 227-228 a.s.).

D. Ś., M. L. (1), M. L. (2), M. T. (1), A. B., Ł. B. oraz H. W. podpisali ze Spółdzielnią (...) umowy zlecenia na następujące okresy i do wykonania następujących prac:

- D. Ś. – od 3 marca 2014 r. do 31 marca 2014 r. do dokonywania drobnych doraźnych napraw palet (umowa zlecenie k. 8577-8578 tom XII akt kontroli),
- M. L. (1) – od 1 kwietnia 2014 r. do 23 kwietnia 2014 r. do wykonywania załadunku do wskazanego środka transportu palet zakwalifikowanych do naprawy (umowa zlecenia k. 4483 tom VII akt kontroli),
- M. L. (2) – od 1 października 2012 r. do 31 października 2012 r., od 2 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r., od 3 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 2 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r., od 1 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r.; od 2 kwietnia 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r.; od 2 maja 2013 r. do 31 maja 2013 r.; od 3 czerwca 2013 r. do 28 czerwca 2013 r.; od 1 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.; od 1 sierpnia 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r.; od 2 września 2013 r. do 27 września 2013 r.; od 1 października 2013 r. do 31 października 2013 r.; od 4 listopada 2013 r. do 29 listopada 2013 r.; od 2 grudnia 2013 r. do 27 grudnia 2013 r.; od 2 stycznia 2014 r. do 31 stycznia 2014 r.; od 3 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r.; od 3 marca 2014 r. do 31 marca 2014 r.; od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r. do wykonywania następujących prac: filetowanie drobiu, sprzątanie pomieszczeń na produkcji, cięcie skrzydełek, analiza sprzedaży, składowanie posegregowanych palet w miejscach wyznaczonych, prowadzenie ewidencji wykonywanych prac, odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczenie do magazynu, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, nadzorowanie maszyn w ciągu technologicznym, utrzymywanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne wstępna kontrola jakościowa i ilościowa transportowanych ładunków (umowy zlecenia k. 4681-4724 tom VII akt kontroli),
- M. T. (2) – od 1 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.; od 1 sierpnia 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r.; od 2 września 2013 r. do 27 września 2013 r.; od 1 października 2013 r. do 31 października 2013 r.; od 4 listopada 2013 r. do 29 listopada 2013 r.; od 2 grudnia 2013 r. do 27 grudnia 2013 r.; od 2 stycznia 2014 r. do 31 stycznia 2014 r.; od 3 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r.; od 3 marca 2014 r. do 24 marca 2014 r.; od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r. do wykonywania następujących prac: dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, nadzorowanie maszyn w ciągu technologicznym (umowy zlecenia k. 8587-8606 tom XIII akt kontroli),
- A. B. – od 1 sierpnia 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r., od 2 września 2013 r. do 27 września 2013 r.; od 1 października 2013 r. do 31 października 2013 r.; od 4 listopada 2013 r. do 29 listopada 2013 r.; od 2 grudnia 2013 r. do 27 grudnia 2013 r.; od 2 stycznia 2014 r. do 31 stycznia 2014 r.; od 3 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r.; od 3 marca 2014 r. do 31 marca 2014 r.; od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r. do wykonywania następujących prac: odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczenie do magazynu, nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet (umowy zlecenia k. 871-892 tom II akt kontroli),
- Ł. B. – od 2 maja 2013 r. do 31 maja 2013 r.; od 3 czerwca 2013 r. do 28 czerwca 2013 r.; od 1 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.; od 1 sierpnia 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r.; od 2 września 2013 r. do 27 września 2013 r.; od 1 października 2013 r. do 31 października 2013 r.; od 4 listopada 2013 r. do 29 listopada 2013 r.; od 2 grudnia 2013 r. do 27 grudnia 2013 r.; od 2 stycznia 2014 r. do 31 stycznia 2014 r.; od 3 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r.; od 3 marca 2014 r. do 31 marca 2014 r.; od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r.

do wykonywania następujących prac: załadunek i rozładunek towarów, segregacja skrzynek towarowych wg. przeznaczenia, odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczenie do magazynu, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, nadzorowanie maszyn w ciągu technologicznym, utrzymywanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne (umowy zlecenia k. 1033-1058 tom II akt kontroli),

- H. W. – od 27 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2011 r.; od 2 kwietnia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r.; od 2 maja 2012 r. do 31 maja 2012 r.; od 1 czerwca 2012 r. do 30 czerwca 2012 r.; od 2 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r., od 1 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r.; od 3 września 2012 r. do 28 września 2012 r.; od 1 października 2012 r. do 31 października 2012 r.; od 2 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r.; od 3 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.; od 2 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r.; od 1 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r.; od 1 marca 2013 r. do 29 marca 2013 r.; od 2 kwietnia 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r.; od 2 maja 2013 r. do 31 maja 2013 r.; od 2 września 2013 r. do 27 września 2013 r.; od 1 października 2013 r. do 31 października 2013 r.; od 4 listopada 2013 r. do 29 listopada 2013 r.; od 3 marca 2014 r. do 31 marca 2014 r.; od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r. do wykonywania następujących prac: cięcie skrzydełek, rozliczenie zleceń produkcyjnych, składowanie posegregowanych palet w miejscach wyznaczonych, cięcie tulipsów, nadzorowanie maszyn w ciągu technologicznym, analiza sprzedaży, filetowanie drobiu, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, wstępna kontrola jakościowa i ilościowa transportowanych ładunków, prowadzenie ewidencji wykonywanych prac, załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków (umowy zlecenia k. 9579-9626 tom XIV akt kontroli).

W oświadczeniach dla celów ubezpieczeń społecznych dołączanych do umów zleceń ubezpieczeni wskazywali, że są zatrudnieni w (...) i wnosili o nienaliczanie składek ZUS od przychodów uzyskanych z tytułu wykonywanej umowy zlecenia (oświadczenia dla celów ubezpieczeniowych – akta kontroli: k. 891, k. 1057 tom II; k. 4485, k. 4723, tom VII).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 11 maja 2017 r. zawiadomił (...) oraz poszczególnych ubezpieczonych o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obowiązku złożenia przez płatnika składek korekty dokumentów rozliczeniowych zgodnych z protokołem kontroli i aneksem do protokołu kontroli (zawiadomienia, tom V akt kontroli doraźnej). Po zakończeniu postępowania i dokonaniu ustaleń organ rentowy wydał w dniu 19 czerwca 2017 r. decyzje dotyczące m. in.:

- D. Ś., nr decyzji (...)
- M. L. (1), nr decyzji (...),
- M. L. (2), nr decyzji (...),
- M. T. (1), nr decyzji (...),
- A. B., nr decyzji (...),
- Ł. B., nr decyzji (...),
- H. W., nr decyzji (...),

na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 8 ust. 2a, art. 17 ust. 1 i 2, art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz na podstawie art. 81 ust. 1 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Organ rentowy w zaskarżonych decyzjach wyliczył podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne ww. ubezpieczonych jako osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...)za okresy:

- w przypadku D. Ś. – za miesiąc kwiecień 2014 roku,

- w przypadku M. L. (1) – za miesiąc maj 2014 roku,
- w przypadku M. L. (2) – za miesiące styczeń, luty, marzec i maj 2014 roku,
- w przypadku M. T. (1) – za miesiąc kwiecień 2014 roku,
- w przypadku A. B. – od stycznia do maja 2014 roku,
- w przypadku Ł. B. – od stycznia do maja 2014 roku,
- w przypadku H. W. – od kwietnia do maja 2014 roku.

Organ rentowy w uzasadnieniach wszystkich decyzji wskazał, że osoby, które zawarły umowy cywilnoprawne z Spółdzielnią (...) wykonywały czynności

na poszczególnych liniach technologicznych w (...) z którym są związane stosunkiem pracy. Odbiorcą usług był więc pracodawca, a nie zleceniodawca. Zdaniem organu rentowego, w związku z powyższym należało traktować ubezpieczonych jako pracowników, co skutkuje objęciem ich obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym oraz obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym i obowiązkiem uiszczenia składek liczonych od kwot uzyskanych w ramach umów o pracę i umów zlecenia (decyzje ZUS z dnia 19 czerwca 2017 r., tom V i VI akt kontroli doraźnej).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, w tym w szczególności na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach kontroli doraźnej przeprowadzonej przez ZUS.

Zeznaniom ubezpieczonych D. Ś., M. L. (1), M. L. (2), M. T. (1), A. B., Ł. B. oraz H. W. – występujących w niniejszej sprawie zarówno w roli odwołujących, jak i zainteresowanych – Sąd dał wiarę w zakresie jakim zeznawali na temat informacji istotnych w przedmiotowej sprawie. Z zeznań ubezpieczonych wynikało, że wykonywali te same czynności w tygodniu i w weekendy. Osoby te były również zgodne co do okoliczności związanych z pełnieniem nadzoru nad ich pracą przez pracowników (...), którzy byli ich przełożonymi na co dzień, bądź pochodzili z innych działów. Zeznania w ww. zakresie, a także co do okoliczności podpisywania umów zlecenia, korespondowały ze sobą wzajemnie oraz były spójne.

Odnosząc się do zeznań świadków J. K. i T. B. Sąd miał na względzie, że świadkowie ci potwierdzili zeznania złożone w analogicznej przedmiotowo i podmiotowo sprawie o sygn. akt VII U 1060/17. Po odczytaniu treści zeznań świadkowie potwierdzili uprzednio złożone zeznania i nie wyrazili woli ich uzupełnienia. Mając na względzie powyższe, Sąd oceniając dowody z zeznań ww. świadków oparł się o treść zeznań udzielonych w powyższej sprawie, a ostatecznie uznał, że przedmiotowe zeznania można było uznać za wiarygodne jedynie częściowo. Sąd oparł się na zeznaniach J. K. w części dotyczącej ogólnych informacji na temat nawiązania współpracy (...) ze Spółdzielnią (...). Odnośnie zaś okoliczności szczegółowych, w tym przede wszystkim tych, które obejmowała teza dowodowa, świadek nie dysponowała przydatną w postępowaniu wiedzą. Świadek powoływała się na brak wiedzy lub brak pamięci co do tego kto podpisywał umowy zlecenia z pracownikami (...), ani też kto wypłacał wynagrodzenia zleceniobiorcom, jak również odnośnie powiązań między (...)i SP (...). W podobnym zakresie Sąd częściowo dał wiarę zeznaniom świadka T. B. - w zakresie w jakim świadek ten podał informacje dotyczące charakteru współpracy (...) ze Spółdzielnią (...) oraz funkcjonowania spółki, a także okoliczności związanych z wyposażaniem osób pracujących na podstawie umów zlecenia w odzież ochronną i narzędzia pracy należące do (...). Jednocześnie Sąd nie dał wiary świadkowi w zakresie, w jakim opisywał w sposób ogólny specyfikę współpracy między SuperDrob a Spółdzielnią (...), w tym zwłaszcza w części dotyczącej realizacji umów zlecenia. Zeznania świadka w tym zakresie były zbyt ogólne, sprowadzały się w istocie do stwierdzenia, że praca w weekendy, wykonywana na podstawie umów zleceń, była realizowana zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami, jednakże nie korespondowało to z zeznaniami ubezpieczonych, którzy wskazywali, że praca w weekendy nie różniła się do obowiązków jakie wykonywali tygodniu. W dużej mierze świadek zasłaniał

się również brakiem wiedzy w kwestiach istotnych, takich jak, przykładowo, kto był odpowiedzialny za kontakty ze Spółdzielnią (...) oraz kto faktycznie nadzorował pracę osób wykonujących pracę na podstawie umów zlecenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania wniesione przez (...) S.A. w K. oraz A. B., M. L. (1) i M. L. (2) podlegały oddaleniu.

Kwestią sporną w rozpatrywanej sprawie było rozstrzygnięcie, czy trafne jest stanowisko organu rentowego, że przychód osiągnięty przez ubezpieczonych z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych ze Spółdzielnią (...) stanowi dla (...) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za okresy i w kwotach szczegółowo opisanych w kontrolowanych decyzjach. Aby tę kwestię rozstrzygnąć, należało dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 963 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą systemową”. Najistotniejszy z przepisów, którego interpretacja jest w sprawie kluczowa, to art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Stanowi on, że za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

W literaturze i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że zacytowany przepis rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych. Został on wprowadzony do porządku prawnego od dnia 30 grudnia 1999r., a poprzedzał go art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 1975r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 r., Nr 65, poz. 333 ze zm.) mówiący o tym, że dochód z tytułu wykonywania umowy zawartej ze zleceniodawcą, u którego osoba wykonująca umowę jest równocześnie pracownikiem, traktuje się w zakresie ubezpieczeń społecznych jako wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia, niezależnie od okresu, na który umowa była zawarta oraz wymiaru czasu pracy w ramach stosunku pracy. W tamtym stanie prawnym Sąd Najwyższy traktował dodatkowe umowy zawierane z pracownikami zatrudnionymi w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidujące wykonywanie po godzinach pracy tego samego rodzaju, co określony w umowie o pracę, jako umowy uzupełniające umowę o pracę z konsekwencją łącznego traktowania przychodów jako podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1994 r., I PZP 13/94, OSNAPiUS 1994/3/39).

Nowością jest uzupełnienie stanów faktycznych podległych regulacji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej o takie, w których pracownik zawiera umowę cywilną z podmiotem powiązany z pracodawcą w ten sposób, że w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy (art. 8 ust. 2a in fine). Interpretowanie rationis legis tej regulacji jako przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom i doszukiwanie się zamiaru unikania świadczeń na fundusze ubezpieczeń społecznych jest uzasadnione, jednak zobiektywizowana treść tego przepisu wyraźnie się od nich odrywa. Jak zaakcentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 kwietnia 2017r. (I UK 182/16, Lex nr 2279009), przy stosowaniu tego przepisu nie ma znaczenia zamiar obejścia prawa przez pracodawcę (płatnika), pracownika lub stronę umowy cywilnej, trzecią dla tego stosunku, lecz istotne jest zaistnienie zdarzeń opisanych w hipotezie, zgodnie z którą pracodawca, na którego rzecz pracownik wykonuje pracę na podstawie umowy zawartej z podmiotem trzecim, pozostaje z tym pracownikiem w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tego pracownika ubezpieczeniami społecznymi na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy. Tak też definicja ustalona w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej określa płatnika składek jako pracodawcę w stosunku do pracowników oraz jako jednostkę organizacyjną lub osobę fizyczną pozostającą z inną osobą w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. To właśnie powiązanie ze względu na wykonywanie przez pracownika pracodawcy cudzej umowy cywilnej czyni go płatnikiem składek w sposób określony w art. 18 ust. 1a tej ustawy.

Ze względu na posłużenie się w art. 8 ust. 2a ustawy szerokim pojęciem "pracownik", stosunek pracy łączący pracodawcę z pracownikiem stanowi wyłączny tytuł ubezpieczenia, który pochłania dodatkowy stosunek

cywilnoprawny. Osoba wykonująca pracę na rzecz swego pracodawcy na podstawie umów cywilnych podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik i na tym kwestia jej ubezpieczenia się wyczerpuje (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 1997 r., I PKN 43/97, OSNAPiUS 1997/24/494, z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepubl. i z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13, niepubl.). Nie powstaje również problem zbiegu ubezpieczeń regulowany w art. 9.

W teorii nazywane jest to rozszerzeniem definicji pracownika. Uznaje się, że w przepisie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej pojęcie pracownika jest rozszerzone na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy. Także w zakresie tej sfery aktywności wykonujący umowę cywilnoprawną uznawany jest - na potrzeby ubezpieczeń społecznych - za pracownika tego właśnie pracodawcy i pracodawca jest płatnikiem składek z tego tytułu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lutego 2010r., I UK 259/09, niepubl., z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117, z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266, z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13, niepubl. i z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepubl.).

Kluczowe jest jednak, aby osoba będąca pracownikiem, związana stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczyła na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej. Przez wykonywanie pracy „na rzecz” pracodawcy w rozumieniu powołanego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej należy rozumieć „uzyskiwanie” przez pracodawcę „pracy”, w tym znaczeniu, że musi istnieć bezpośredni związek między korzyścią pracodawcy, która jest wymierna i związana z realizacją celów statutowych, a pracami wykonywanymi przez jego pracowników na podstawie umów cywilnoprawnych zawieranych z innym podmiotem (uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r., I UK 54/09). Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 18 grudnia 2012 r. (III AUa 1031/12) odnosząc się do zwrotu „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy” wskazał, że użyty w art. 8 ust. 2a ustawy zwrot „działać na rzecz” został użyty we wskazanym przepisie w innym znaczeniu niż w języku prawa, w którym działanie

„na czyjąś rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej czy stosunku prawnego. Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy. Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy”. W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj.:

1. umowy o pracę,
2. umowy zlecenia między pracownikiem a osobą trzecią i
3. umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą.

Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2017 r., III AUa 838/16).

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności rozpatrywanej sprawy, należy podkreślić, że w czasie wykonywania umów zlecenia zawartych z Spółdzielnią (...), ubezpieczeni świadczyli tożsame zadania na podstawie umów o pracę oraz w ramach wspomnianych umów zlecenia. Co istotne, pracowali na terenie zakładu pracy w odzieży ochronnej wydanej im przez (...) i używali sprzętu, przepustek oraz narzędzi należących do spółki. Wykonywanie przez nich czynności zarówno na podstawie umów o pracę, jak i w ramach umów zlecenia było nadzorowane przez pracowników (...) odpowiedzialnych za kontrolowanie realizacji umów o pracę. Spółdzielnia (...) nie kontrolowała bezpośrednio w żaden sposób pracy wykonywanej przez ubezpieczonych na rzecz (...). Zdaniem Sądu, ukrytą intencją (...) było

niedopuszczenie do sytuacji, aby jego pracownicy świadczyli obowiązki w ramach umowy o pracę w godzinach nadliczbowych, za które pracodawca musiałby zapłacić im wynagrodzenie z odpowiednim dodatkiem. Z tego względu została zawarta umowa z podmiotem trzecim, który miał na własny koszt zatrudnić pracowników odwołującej się spółki. Tym niemniej, zarówno zakres obowiązków, jak i sposób organizacji pracy zleceniobiorców występujących w rozpatrywanej sprawie nie różnił się w czasie wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia oraz na podstawie umów o pracę. Ubezpieczeni nie mieli jakiegokolwiek kontaktu z koordynatorem pracy ze Spółdzielni, a gotowość do zawarcia umowy zlecenia zgłaszali swoim przełożonym, od których następnie je otrzymywali. Umowy te były oferowane jako możliwość uzyskania dodatkowego zarobku za pracę w weekendy. Zleceniobiorcy wykonywali usługi w tym samym budynku, gdzie świadczyli pracę w ramach zawartej z(...) umowy o pracę.

Sąd miał przy tym na względzie ustalenia poczynione w innych postępowaniach w sprawach z odwołania (...) od decyzji ZUS (...) Oddział w W. z dnia 19 czerwca 2017 r. dotyczących zatrudnianych przez tą spółkę pracowników wykonujących prace na zlecenie, a prowadzonych przed tutejszym Sądem, zgodnie z którymi przedstawiona wyżej praktyka miała charakter powszechny na tle polityki zatrudnienia w (...). Nie bez znaczenia jest przy tym fakt, że zeznania pracowników spółki, których sprawy te dotyczyły, w sposób niemal tożsamy opisywały pracę na podstawie umów o pracę zawieranych z (...), jak i umów zlecenie łączących ich z Spółdzielnią (...), w tym nieznaczące różnice między zakresem wykonywanych czynności, nadzór tych samych przełożonych, korzystanie z tego samego sprzętu, świadczenie pracy w tym samym miejscu i przy użyciu tego samego sprzętu i wyposażenia itp.

W związku z powyższym Sąd zważył, że w istocie rzeczy to spółka (...) przyjmowała wykonywaną pracę przez zleceniobiorców i była głównym, a zarazem jedynym jej beneficjentem. To z kolei oznacza, że w świetle analizowanego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, nie może być wątpliwości, że ubezpieczeni występujący w rozpatrywanej sprawie muszą być traktowani jako pracownicy nie tylko w tym zakresie, w którym realizowali stosunek pracy, ale także w tej części, w której byli zleceniobiorcami.

Z tego w dalszej kolejności wynika obowiązek (...)opłacenia składek od podstawy wymiaru, którą stanowi zsumowany przychód ze stosunku pracy i z umowy zlecenia każdej

z osób ubezpieczonych, w kwotach i za okresy oznaczone w zaskarżonych decyzjach.

Odnosząc się natomiast do kwestii realizowania przez ubezpieczonych w niektórych okresach nieco innych czynności w ramach umów zlecenia niż na podstawie umowy o pracę, Sąd zważył, że pozostaje to bez znaczenia. Wynika to z tego, że okoliczność, czy dana osoba wykonuje w oparciu o umowę zlecenia pracę tożsamą z pracą świadczoną na podstawie umowy o pracę czy też ma także inne obowiązki w ramach umowy cywilnoprawnej, nie ma decydującego znaczenia w sytuacji wykazania, że zainteresowani na podstawie umowy zlecenia wykonywali pracę faktycznie na rzecz swojego pracodawcy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 listopada 2017 r., III AUa 2100/16 Lex nr 2447647).

Za pracownika, w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej uznaje się także ubezpieczonego, który będąc związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej

z inną osobą. Przepis art. 8 ust. 2a nie wprowadza wymogu, aby na rzecz pracodawcy pracownik wykonywał te same obowiązki lub też pracę tego samego rodzaju (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2017 r., III AUa 838/16, Lex nr 2379863).

W zasadzie najistotniejsze jest to, kto jest beneficjentem tego, co pracownik realizuje jako zleceniobiorca.

Sąd zważył, że czynności, które w ramach zlecenia realizowali ubezpieczeni to między innymi: cięcie skrzydełek i tulipsów, docinanie filetów i poledwiczek, filetowanie drobiu odbiór produktów z linii technologicznej i przemieszczanie do magazynu, prowadzenie ewidencji wykonywanych prac, utrzymywanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne, wykonanie drobnych doraźnych napraw palet, segregacja skrzynek towarowych według przeznaczenia, nadzorowanie maszyn w ciągu technologicznym oraz załadunek i rozładunek paletyzowanych ładunków, analiza sprzedaży, nadzorowanie prawidłowego funkcjonowania maszyn i urządzeń ciągu technologicznego, wstępna kontrola jakościowa

i ilościowa transportowanych ładunków, segregowanie skrzynek towarowych według przeznaczenia oraz utrzymywanie w czystości pojemników na odpady produkcyjne, dokonywanie drobnych doraźnych napraw palet, załadunek do wskazanego środka transportu palet zakwalifikowanych do naprawy, zbieranie i sortowanie wszystkich odpadów produkcyjnych, prowadzenie ewidencji obrotu paletami w uzgodnionym zakresie, utrzymanie czystości pojemników na odpady produkcyjne. Każda z nich była realizowana bezpośrednio na potrzeby i na rzecz odwołującej się spółki, która realizując ubój mięsa, jego przetwórstwo

i dystrybucję musiała podejmować szereg działań – nie tylko bezpośrednio produkcyjnych, związanych z przetwórstwem mięsnym – aby osiągnąć statutowe cele i zysk, który jest najistotniejszy z punktu widzenia funkcjonowania tego rodzaju przedsiębiorstwa.

Inaczej mówiąc, spółka musiała prowadzić również prace porządkowe, transportowe, analityczne po to, by zysk osiągnąć. Nawet gdyby więc przyjąć, że zleceniobiorcy realizowali inne czynności niż strictly produkcyjne, np. o charakterze porządkowym, to wciąż ich jedynym beneficjentem była spółka, gdyż to ona odnosiła bezpośrednią korzyść. Co prawda Spółdzielnia otrzymywała środki finansowe za wykonane prace zleczone, a zatem korzystała z finansowego punktu widzenia. Jeśli chodzi jednak o to, na czyją rzecz były wykonywane prace, a więc kto je wykorzystywał do realizacji swoich celów, to niewątpliwie była to odwołująca się spółka. Co również istotne, wykonywanie prac, które w soboty i niedziele były zlecane, od poniedziałku do piątku realizowali w ramach umów o pracę pracownicy (...). Biorąc to pod uwagę, nie może budzić wątpliwości, że ubezpieczeni wykonywali pracę na podstawie umów zlecenia w soboty i niedziele na rzecz (...)

Sąd ustalił, że w istocie Spółdzielnia (...) tylko pośredniczyła w przepływach finansowych. Była to jej jedyna rola, gdyż innej nie udało się ustalić w przeprowadzonym postępowaniu. Nie potrafili jej scharakteryzować świadkowie T. B. i J. K.. Wymienione osoby zajmujący w odwołującej się spółce kluczowe stanowiska obecnie i w przeszłości, nie wiedzieli w zasadzie nic na temat współpracy ze Spółdzielnią (...). To w powiązaniu z zeznaniami pozostałych świadków oraz ubezpieczonych jednoznacznie dowodzi, że ww. podmiot trzeci tylko formalnie pojawiał się w relacjach spółki z jej pracownikami poprzez fakt zawarcia z nimi umów zlecenia i wypłatę wynagrodzeń oraz zarabiał zapewne na współpracy z odwołującą się spółką. Jednak prace realizowane przez zleceniobiorców nie miały dla tego podmiotu żadnego znaczenia i przełożenia na jego funkcjonowanie, co uzasadniało zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Uwzględniając powołaną argumentację, Sąd orzekł o oddaleniu odwołań na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć(...)